

AANBEVELING VAN DE RAAD**van 14 juli 2015****over het nationale hervormingsprogramma 2015 van Oostenrijk, met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2015 van Oostenrijk**

(2015/C 272/23)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotings-situaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid ⁽¹⁾, en met name artikel 5, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 26 maart 2010 heeft de Europese Raad zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van de Commissie voor een nieuwe groei- en werkgelegenheidsstrategie; deze Europa 2020-strategie berust op een versterkte coördinatie van het economische beleid. De strategie spitst zich toe op de sleutelgebieden waarop Europa's potentieel voor duurzame groei en concurrentievermogen een krachtige impuls nodig heeft.
- (2) De Raad heeft op 14 juli 2015 op voorstel van de Commissie een aanbeveling inzake de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Unie vastgesteld, en op 21 oktober 2010 een besluit betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten ⁽²⁾. Deze vormen samen de „geïntegreerde richtsnoeren” en de lidstaten werd verzocht in hun nationaal economisch en werkgelegenheidsbeleid rekening daarmee te houden.
- (3) Op 8 juli 2014 heeft de Raad een aanbeveling ⁽³⁾ over het nationale hervormingsprogramma voor 2014 van Oostenrijk vastgesteld en een advies over het geactualiseerde stabiliteitsprogramma voor 2014 van Oostenrijk uitgebracht. In overeenstemming met Verordening (EU) nr. 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾ heeft de Commissie op 28 november 2014 haar advies over het ontwerp-begrotingsplan voor 2015 van Oostenrijk gepresenteerd.
- (4) Op 28 november 2014 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse groeianalyse en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees semester 2015 voor coördinatie van het economisch beleid. Tevens heeft de Commissie op die datum op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁵⁾ het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin Oostenrijk niet werd genoemd als een van de lidstaten die aan een diepgaande evaluatie zouden worden onderworpen.

⁽¹⁾ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

⁽²⁾ Gehandhaafd bij Besluit 2014/322/EU van de Raad van 6 mei 2014 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten voor 2014 (PB L 165 van 4.6.2014, blz. 49).

⁽³⁾ Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2014 over het nationale hervormingsprogramma 2014 van Oostenrijk en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma van Oostenrijk voor 2014 (PB C 247 van 29.7.2014, blz. 92).

⁽⁴⁾ Verordening (EU) nr. 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone (PB L 140 van 27.5.2013, blz. 11).

⁽⁵⁾ Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

- (5) Op 18 december 2014 heeft de Europese Raad de volgende prioriteiten goedgekeurd: stimuleren van investeringen, intensiveren van structurele hervormingen en nastreven van een verantwoorde, groeivriendelijke begrotingsconsolidatie.
- (6) Op 26 februari 2015 heeft de Commissie haar landenverslag 2015 voor Oostenrijk gepubliceerd. In dit landenverslag worden de vorderingen beoordeeld die Oostenrijk bij de tenuitvoerlegging van de op 8 juli 2014 vastgestelde landenspecifieke aanbevelingen heeft gemaakt.
- (7) Op 21 april 2015 heeft Oostenrijk zijn nationale hervormingsprogramma 2015 en zijn stabiliteitsprogramma 2015 ingediend. Om hun onderlinge verbanden in aanmerking te kunnen nemen, zijn beide programma's tegelijkertijd geëvalueerd.
- (8) Oostenrijk is momenteel onderworpen aan het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact en aan de overgangsregelingen met betrekking tot de schuldregel voor de periode 2014-2016. In haar stabiliteitsprogramma 2015 neemt de regering zich voor het nominale tekort geleidelijk te verbeteren tot 2,2 % van het bbp in 2015 en verder tot 0,5 % van het bbp in 2019. Volgens het stabiliteitsprogramma is de middellangetermijndoelstelling — een structureel tekort van niet meer dan 0,45 % van het bbp — bereikt in 2014, en de regering is voornemens om gedurende de gehele programmaperiode de middellangetermijndoelstelling te halen. Het herberekende structurele saldo geeft vanaf 2015 echter een afwijking van de middellangetermijndoelstelling te zien. De overheidsschuldquote zal in 2015 naar verwachting pieken op 86,8 % en geleidelijk afnemen tot 79,7 % in 2019. Het aan de begrotingsprognoses van het stabiliteitsprogramma ten grondslag liggende macro-economische scenario is plausibel. De maatregelen om vanaf 2016 de geplande tekortdoelstellingen te ondersteunen zijn echter nog niet voldoende gepreciseerd. Op basis van de voorjaarsprognoses 2015 van de Commissie wordt verwacht dat het structurele saldo in 2015 met 0,4 % van het bbp van de middellangetermijndoelstelling zal afwijken. De afwijking wordt significant in 2016 omdat het structurele saldo naar verwachting met 0,6 % van het bbp zal dalen, terwijl een structurele aanpassing van 0,3 % van het bbp vereist is om de middellangetermijndoelstelling te bereiken. Hierdoor zou de afwijking van de vereiste van het stabiliteits- en groeipact ongeveer 0,9 % van het bbp bedragen. Derhalve zullen verdere maatregelen nodig zijn. Volgens het stabiliteitsprogramma en de voorjaarsprognoses 2015 van de Commissie zal de brutoschuld in 2015 en 2016 in overeenstemming met de overgangsregel voor de schuld een neerwaartse trend blijven volgen. Op basis van zijn beoordeling van het stabiliteitsprogramma en rekening houdend met de voorjaarsprognoses 2015 van de Commissie is er volgens de Raad kans dat Oostenrijk niet aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact zal voldoen.
- (9) De betrekkingen tussen de verschillende bestuurslagen blijven complex en zorgen voor efficiëntieverlies in cruciale sectoren van het openbaar bestuur. Oostenrijk blijft een van de landen met de laagste niveaus aan subnationale eigen belastingen als percentage van het bbp. Ondanks deze geringe mate van belastingautonomie hebben subnationale overheden tal van uitgaven- en bestuursbevoegdheden. De zeer complexe, slecht afgestemde bevoegdheden op het gebied van inkomsten en uitgaven zijn niet bevorderlijk voor de uitvoering van brede beleidshervormingen.
- (10) De budgettaire houdbaarheid op de lange termijn van het Oostenrijkse pensioenstelsel heeft nog steeds te lijden onder structurele gebreken. De hervormingen die Oostenrijk tot dusverre heeft doorgevoerd, lijken niet te volstaan om de budgettaire houdbaarheid op de lange termijn van het stelsel te waarborgen. Ten eerste is de werkelijke pensioenleeftijd nog steeds aanzienlijk lager dan de wettelijke pensioenleeftijd. Ten tweede is de wettelijke pensioenleeftijd van vrouwen ruimschoots lager dan die van mannen en zal deze tot 2024 niet worden verhoogd. Ten derde stijgt de wettelijke pensioenleeftijd nog steeds niet mee met de levensverwachting. Oostenrijk heeft enkele maatregelen genomen ter verhoging van de werkelijke pensioenleeftijd, die momenteel 59,7 jaar (2014) bedraagt, maar onder het EU-gemiddelde van 63,1 jaar (2013) blijft. Er zijn maatregelen genomen om de toegang tot regelingen voor vervroegd pensioen en invaliditeit te beperken en aldus de loopbanen te verlengen. Tevens zijn de korting per jaar dat vroeger met pensioen wordt gegaan en het aantal pensioenjaren dat vereist is om voor zulke regelingen in aanmerking te komen, verhoogd. Het blijft onduidelijk of deze maatregelen de verhoopte positieve budgettaire gevolgen zullen hebben.
- (11) De Oostenrijkse uitgaven voor gezondheidszorg behoren tot de hoogste in de EU. De lopende hervorming van de gezondheidszorg (2013-2016) is erop gericht deze uitgaven als percentage van het bbp te stabiliseren vanaf 2016. Zelfs als de hervormingen slagen, kent het gezondheidszorgstelsel echter nog steeds structurele problemen inzake budgettaire houdbaarheid en efficiëntie. Er zouden nu maatregelen moeten worden genomen voor de periode na 2016. Zo zouden meer patiënten moeten worden behandeld via multidisciplinaire ambulante eerstelijnszorg en zou de gemiddelde duur van intramurale zorg verder moeten worden verkort.
- (12) De beschikbaarheid op lange termijn van voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten waarborgen, blijft een uitdaging voor Oostenrijk. Met ongeveer 5,6 % is het werkloosheidscijfer bij de laagste in de Unie, maar het arbeidsmarktpotentieel van bepaalde delen van de beroepsbevolking wordt onvoldoende benut. Oostenrijk heeft bepaalde maatregelen genomen om de loopbanen te verlengen, de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen beter te

faciliteren en het arbeidsmarktpotentieel van arbeidsmarktparticipanten met een migratieachtergrond beter te benutten, onder meer door betere erkenning van hun kwalificaties. De recente hervormingen moeten echter nauwlettend worden gemonitord en er zijn meer maatregelen nodig om het arbeidsmarktpotentieel van deze groepen ten volle te exploiteren.

- (13) Op 13 maart 2015 heeft Oostenrijk een algemene belastinghervorming voorgesteld waarmee een aanpassing van de belastingschijven en de tarieven van de personenbelasting wordt beoogd, met name door het tarief in de eerste schijf van de personenbelasting te verlagen van 36,5 % tot 25 %. De lastenverlichting zal naar verwachting 4,9 miljard EUR bedragen, terwijl 300 miljoen EUR extra uitgaven zijn gepland ter ondersteuning van het gezinsbeleid en onderzoeksactiviteiten. Volgens het voorstel wordt de belastingverschuiving deels gefinancierd door belastingontduiking tegen te gaan, de publieke uitgaven te verminderen, de verlaagde btw-tarieven voor bepaalde categorieën op te trekken tot 13 % en de belasting op vermogenswinst te verhogen van 25 % tot 27,5 %. Deze hervormingsplannen zijn in het algemeen in overeenstemming met de aanbevelingen van de Raad van 2014. Waarschijnlijk zullen ze mensen met een laag inkomenspotentieel en tweede verdieners meer prikkels geven om te werken, en het beschikbare inkomen op peil houden. De hervorming zou echter op een begrotingsneutrale wijze moeten worden doorgevoerd.
- (14) Het Oostenrijkse schoolsysteem wordt gekenmerkt door een schooluitval die ruim onder het EU-gemiddelde ligt. Een sterk en goed functionerend systeem van beroepsonderwijs en -opleiding zorgt voor een groot aanbod aan hooggekwalificeerde arbeidskrachten. Het verbeteren van de leerresultaten en dus van de inzetbaarheid van jongeren met een lage sociaaleconomische status, met name die met een migratieachtergrond, blijft een uitdaging. De evaluatie van de implementatie van een nieuw stelsel voor secundair onderwijs (*Neue Mittelschule*) heeft zwakke punten aan het licht gebracht die nog moeten worden aangepakt.
- (15) In het kader van het Europees semester heeft de Raad consequent aanbevolen dat Oostenrijk de concurrentie in de dienstensector zou verbeteren en bevorderen, maar de beleidsreactie is tot dusverre beperkt gebleven. Voor verscheidene beroepen gelden nog steeds vereisten inzake rechtsvorm, aandeelhouderschap en tariefvoorschriften, die regelgevende belemmeringen voor de markttoegang opwerpen en verhinderen dat beroepsbeoefenaars of ondernemingen uit andere lidstaten zich in Oostenrijk vestigen. In het kader van de wederzijdse evaluatie is Oostenrijk zijn regels inzake de toegang tot beroepen en de uitoefening van professionele activiteiten aan het toetsen om te beoordelen of ze proportioneel zijn en het algemeen belang dienen. Vergeleken bij mededingingsautoriteiten in andere lidstaten heeft de federale mededingingsautoriteit weinig middelen en dit belemmert doeltreffender actie.
- (16) De Oostenrijkse bankensector bleef veerkrachtig, maar wordt nog steeds met een aantal uitdagingen geconfronteerd, zowel in eigen land als wat betreft kwetsbare buitenlandse uitzettingen. De kapitalisatie van de bankensector is in 2014 verder verbeterd, maar de winstgevendheid van de Oostenrijkse banken staat nog steeds onder druk. Van de zes grootste Oostenrijkse kredietinstellingen slaagde in 2014 enkel Oostenrijkse Volksbanken (ÖVAG) niet voor de integrale beoordeling door de ECB. Oostenrijk heeft aanzienlijke vorderingen gemaakt met de herstructurering van ÖVAG en Hypo Group Alpe Adria (HGAA).
- (17) In de context van het Europees semester heeft de Commissie een brede analyse van het economische beleid van Oostenrijk verricht. Deze analyse is gepubliceerd in het landenverslag 2015. Voorts heeft de Commissie zowel het nationale hervormingsprogramma als het stabiliteitsprogramma doorgelicht en onderzocht welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen die in eerdere jaren tot Oostenrijk zijn gericht. Daarbij heeft zij niet alleen gekeken naar de relevantie ervan voor een houdbaar budgetair en sociaaleconomisch beleid in Oostenrijk, maar is zij ook nagegaan of de EU-regels en -richtsnoeren in acht zijn genomen, gezien de noodzaak de algehele economische governance van de Unie te versterken door middel van een inbreng op EU-niveau in toekomstige nationale besluiten. De aanbevelingen in het kader van het Europees semester worden in de onderstaande aanbevelingen 1 tot en met 4 weergegeven.
- (18) In het licht van deze beoordeling heeft de Raad het stabiliteitsprogramma onderzocht en zijn advies daarover ⁽¹⁾ is met name in de onderstaande aanbeveling 1 weergegeven.
- (19) In de context van het Europees semester heeft de Commissie tevens een analyse van het economische beleid van de eurozone als geheel verricht. Op basis van deze analyse heeft de Raad specifieke aanbevelingen gericht tot de lidstaten die de euro als munt hebben ⁽²⁾. Als land dat de euro als munt heeft, dient Oostenrijk er ook voor te zorgen dat aan die aanbevelingen volledig en tijdig uitvoering wordt gegeven,

⁽¹⁾ Uit hoofde van artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97.

⁽²⁾ PB C 272 van 18.8.2015, blz. 98

BEVEELT AAN dat Oostenrijk in de periode 2015-2016 de volgende actie onderneemt:

1. Vermijden dat in 2015 en 2016 van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn wordt afgeweken. Ervoor zorgen dat de belastinghervorming budgettair neutraal is, ter verlichting van de belastingdruk op arbeid. De slechte afstemming van de bevoegdheden op het gebied van inkomsten en uitgaven van de verschillende bestuurslagen corrigeren. Maatregelen nemen om de betaalbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn te waarborgen, onder meer door vervroegde harmonisatie van de wettelijke pensioenleeftijd van mannen en vrouwen en door de pensioenleeftijd te laten meestijgen met de levensverwachting.
2. Maatregelen ter verhoging van de arbeidsparticipatie van ouderen en vrouwen versterken, onder meer door betere kinderopvang en betere langdurige zorg. Maatregelen nemen om de onderwijsresultaten van achterstandsjongeren te verbeteren.
3. De onevenredige obstakels voor dienstverleners en de hinderpalen voor het oprichten van interdisciplinaire ondernemingen uit de weg ruimen.
4. Mogelijke kwetsbare punten van de financiële sector op het gebied van buitenlandse uitzettingen en activa van te lage kwaliteit aanpakken.

Gedaan te Brussel, 14 juli 2015.

Voor de Raad
De voorzitter
P. GRAMEGNA
